

Néha énekel, néha üvöltözik, de többnyire ír. Órákig, egyfolytában. Nem vitték be, mert nem bántott senkit. Újra kezdtek, még egyszer. Utoljára. A gyerekek miatt, mert azok nagyon ragaszkodtak hozzá. Amikor csak kicsit volt részeg és játszott velük, megéreztek valamit kiszolgáltatottságából. Amikor nem rága a tűz, szelíd volt, mint a víz és azt csinálhattak vele, amit akartak.

Egyszer a férj megkérte egy barátját, aki erdőjáró fajta volt, vigye magával, hátha megbarátkoznak és rászoktathatja – a bor helyett – az erdei levegőre. Hétköznap mentek, délelőtt. Az őszi erdő színpompája már megkopott. A fények tompák, barnába hajlók voltak és ökörnyal szállt a tisztások felett. Jó darabig szó nélkül ballagtak egymás mellett. Nem ismerték egymást. A férfi először csak kézbe adta a gépelt verseket, majd egyre szaporább lett a lélegzete, szeméi élni kezdtek és feltört belőle az ének. Az erdő felzúgott és a szél felkavarta a leveleket az útról, ahogy a kavargó lángok felcsaptak. A demagóg butaság, a tunya kistílúság, a gögös felsőbbrendűség sisteregve, mint a tőpörtyű tőpörödtek össze a hatalmas tűzben. Zúgva szállt az orkászzerű átok minden ember csinálta hatalmasra, gazdagra, uralkodóra, felsőbbrendűre. A patak vize felforrta a tüzes pokol kínjaitól, ahogy a nagyvárosi nyomortanyák, árvaházak, kórházak, aluljárók lakóinak sorsát harsogta. A nyiladékon muflonok rohantak át és egy fiatal rókakölyök behúzott farkkal, nyüszítve bújt el a bozót sűrűjében. Majd csend lett és az erdő is megnyugodott. A napsugár langyos kéréiben molnárkák ezrei táncoltak a patak csendes öbleiben és egy makk halk csobbanással pottyant a vízbe. Valahol harangoztak és fenn az égeres feletti gerincen megszólalt egy késői bika szaggatott bőgése. A föld, az erdő, a levegő és a patakcsobogás lassan behatolt a perzselő lángokból visszamaradt parázsba. Nem oltotta el, csak átformálta. Átformálta harmóniává. Összekötötte az eddig össze nem illő pontokat és egy nagy kozmikus rend szépségébe illesztette. Dallamos szavak akkordjai buggyantak ki a férfi száján. Az ős ihlette aranysárga rezgése, a tavasz g-mollban írt zöld zuhatagai, a szerelem rózsaszín szálai kígyóztak a bokrok között. És ott volt az ég kékje mindenben, minden körül. A nyiladékban kiballagott eléjük egy szarvastehén a borjával és a költöző őszapók egy csapata hosszan kísérte őket bokorról bokorra szállva.

A busz megállóban váltak el egymástól. Többet nem találkoztak. A barát is a helyén maradt és a férfi is. Nem sikerült bekapcsolni egyiket sem. Egyetlen közös koncertre futottak össze, de abba beleremegett a természet.

Székesfehérvár, 1984. ősz

...arra szeretnék kísérletet tenni, hogy tényekkel, érvekkel és megfontolásokkal ébresszem rá testvéreimet a szélsőségek veszélyes voltára. Nem máglyát és kiközösítést, hanem világosságot szeretnék. Nem "papsütést", hanem napsütést!"

GYOMBOLAI MÁRTON

KÉT SZÉK KÖZÜL A PAD ALÁ?

"Valakitől a hitét elvenni, több, mint bűn!" (Kodály Z.)

Előszó

A szellemi inga, amelyet két évezred egyre merevedő dogmatikája rögzített le az egyik oldalon; örömmel felszabadult. Ez az öröm hozott a Bokorba, amikor Bulányi György testvérem nagyszerű műve, a KIO, az ősforrásra, az Örömhírt faggatva és elemezve új, — ésszel, szívvel és hittel egyaránt követhető —, Utat mutatott a követni és hirdetni akaróknak

Elemző módszerének viszont van egy feltétlen előfeltétele. A hiteles igényű szövegelemzéshez nélkülözhetetlen a hiteles szöveg! Az alapszöveg lényegi megkérdőjelezése olyan eredményt hozhat, mint amikor egy kötött mellény elszabadult szálát húzni kezdjük és a végén mellény helyett, egy kusza fonalköteg marad a kezünkben... A bultmani racionalitás, nagy tudományos apparátus hatalmas munkájával jutott el oda, hogy az "Abba" szó bizonyosan hiteles az Evangéliumban...

Az inga elszabadulása feletti örömem akkor keseredett meg bennem, amikor az inga kezdett a végsőig átlendülni az ellenkező oldalra és lecserélte az "egyetlen tévedhetetlen látásmód" elvét, a "hiszek, amit akarok" hipotézis-dömpingjére. A Bokor kezdeti sikeres időszakában tartott lelki gyakorlataimon gyakran használtam azt az egyházkritikai fordulatot, hogy sokáig voltaképpen "Jézus válogatott műveit" tanították, és az etikai részben például hangsúlyárnyékban maradt a Hegyibeszéd tanítása, amelyet "evangéliumi tanácsa" degradáltak. Hasonlóan járt a szegénység és erőszakmentesség tanítása. A Bokor kezdeti "heuréka élményét" elsősorban az etikai tanítás egyensúlyának helyreállítása, a hiteles jézusi szándék felismerése és valószínű próbálása adta.

Napjainkban, — számomra sajnálatos módon — a Bokor egyes jelentős személyiségei olyan szélsőséges hipotéziseket vallanak az Evangélium történeti részével kapcsolatban, amelyek messze túlmennek a történelmi Egyház korábbi válogatásán! Vannak, akik a feltámadást, sőt Jézus Isten voltát kérdőjelezik meg. Személyes hitem alakulásában sosem volt jelentős szerepe a csodáknak, de azt a már-már "dühödt"

csodátlanítási hullámot, amely mindent törölni akar az Evangéliumból, amire a tudomány jelenlegi állása szerint nincs egyértelmű magyarázat, erős túlzásnak tartom!

Évtizedekkel ezelőtt a KIO által mutatott jézusi Út vonzott a Bokorba. Hittel vallottam, hogy a kiközösítés, elküldés nem lehet a szeretet-közösségek eszköze, hiszen aki nem érzi jól magát ebben a milióban, úgyszólván magától elmegy. A megállapítás első felét ma is vallom. A másik felét az élet cáfolja meg... A másként gondolkozók nem távoztak, hanem a tolerancia elve nevében megpróbálják "képükre és hasonlatosságukra" formálni a közösséget. Lassan az "első nemzedék" kezdi magát idegenül érezni... Az ebből a közérzetből fakadó érzéseket próbálja tükrözni dolgozatom kérdőjeles címe... Nem akarok elmenni, de nem akarok hűtlen lenni ahhoz a látásmódhoz, amit hitem és lelkiismeretem diktál! (Sajnos jónéhány értékes testvérünk ment el, akit taszítottak, vizsziasztottak a szélsőségek...)

A "posztmodern" filozófiai divat anarchikus, mindent megkérdőjelező szemléletét nem volna szerencsés beengedni a hit területére. Ennek kivédésére teszek most egy "riposztmodern" próbát. Ugyanis arra szeretnék kísérletet tenni, hogy tényekkel, érvekkel és megfontolásokkal ébresszem rá testvéreimet a szélsőségek veszélyes voltára. Nem máglyát és kiközösítést, hanem világosságot szeretnék. Nem "papsütést", hanem napsütést!

Fenti cél érdekében próbálok megvilágítani néhány szerintem lényeges kérdést. Témáim a következők:

- I. Mi adja a hipotézisek létjogosultságát?
- II. Jézus Isten volta és feltámadása tisztességes forráskritika alapján.
- III. Személyes vallomás.
- IV. Tolerancia, de meddig? (Gondolatok a számlálóról).

I. Mi adja a hipotézisek létjogosultságát?

Az Értelmező Szótár szerint a hipotézis, "Csak részben igazolt tételeken alapuló, a kutatást előrelendítő tudományos feltevés, valamely jelenség megmagyarázására." A jó hipotézisnek tehát legalább részben igazoltnak és a kutatást (megértést, értelmezést) előrelendítőnek kell lennie. Vallási, — hittel kapcsolatos — hipotézis esetén, ezen túlmenő követelmény (amennyiben nem ateista próbálkozásról van szó), hogy a feltételezés elfogadása erősítse, gazdagítsa az elfogadók hitét! Amennyiben azonban a hipotézis, — akár veszteség árán is — egy korábbi veszélyes tévedést akar megcáfolni, akkor új állításának feltétlenül tudományosan igazoltabbnak, hitelesebbnek, meggyőzőbbnek kell lennie. Nézzünk egy konkrét példát!

Egyes hipotézisek tagadják Jézus feltámadását. A nagyobb hihetőség kedvéért abból indulnak ki, hogy Jézus nem halt meg. A kereszten csak ájult, ill. tetszhalott lett. Később magához tért és sikerült titokban elmenekülnie. Évek múltán, távol Izraeltól, visszavoultan halt meg.

Rudolf Schermann, — Holger Kerstin és Elmer R. Gruber "A jézusi összeesküvés" c. könyve kapcsán —, hívja fel a figyelmet arra, hogy "Az a hipotézis, hogy Jézus a sírban csupán egy egészségügyi gyógyulást hajtott végre, majd egy kilónyi gyógynövény hatására, három nap múlva (kínzás ide, keresztfeszítés oda...) könnyed léptekkel siessen Galileába, ill. Indiába, képtelenség." Ugyanő hívja fel a figyelmet arra, hogy ez az ötlet is plágium, mert először 1828-ban Heinrich Gottlieb Paulusz írja le ugyanezt, csaknem szó szerint. Paulusz ezen állítását már 1913-ban a teológus-orvos Albert Schweitzer — Jézus életének kutatásáról írott könyvében —, biológiai abszurdumként cáfolja. Egy neves traumatológus, kéz- és idegsebész szakorvos szerint, a tudomány mai fejlettsége és korszerű felszereltsége mellett sem tartható életben az az ember, akit mindkét kéz- és lábfejének átszegezésével tartanak órák hosszat függve a kereszten. (Elvérzés, sokk, tetánia.) Nem is beszélve az ugyancsak leírt "megnyitott oldalról", ahonnan a vér már bomlott állapotban folyt ki... Szerinte ez a feltámadással egyenértékű csoda lenne!

További súlyos kérdés, hogy a súlyosan sérült kezű és lábú Jézus, egyedül hogyan kászolódott volna ki a sokszoros gyolcstekercsből, hiszen tanítványairól feltételezhetően, hogy részesei lettek volna e "kegyes"(?) csalásnak. Ugyanis a lélektanhoz kicsit is konyító ember számára elemi abszurdum, hogy valakik életáldozatig menően kitartsanak egy olyan hazugság mellett, amelyből evilági életükben kizárólag hátrányuk származott!

Végül két kérdés:

- 1) Mit old meg, ha valaki a feltámadás neki ellenszenves csodáját az adott körülmények közötti életben maradás nem kisebb csodájával akarja kiváltani? Mi megy ettől előbbre?
- 2) A tudomány nem csupán matematikai levezetésekkel dolgozik. A jogtudomány elegendő szemtanú egybehangzó vallomását emberi sorsokat eldöntő ténynek fogadja el. (Jézus is hivatkozik tanúságtételre...) A földrajzi térképek "fehér foltjai" bátor kutatók, felfedezők útjai, leírásai alapján tűntek el. Az Ókor történelmét a régészeti kutatások mellett, a töredékes írásos emlékek, megfelelő forráskritikával kezelt adataiból ismerjük. Sőt, még ezek a forráskutatók is óvatosabbá váltak, amióta a megmosolygott Schliemann Homerosz tájleírása alapján találta meg Tróját...

Jézus halálát és feltámadását korabeli tanúk leírása alapján ismerteti az Evangélium. Mennyivel hitelesebb egy spekulatív hipotézis, amelyet még — a talán megkérdőjelezhető — tanúk sem támasztanak alá? Ráadásul a kiküszöbölni akart csodát is egy másikkal akarja helyettesíteni...

Összegezve: A példának említett hipotézis elfogadja Jézus Húsvét utáni megjelenéseit, csupán a feltámadást akarja kiiktatni azzal a föltevessel, hogy Jézus túlélte a keresztre feszítést. Elveszi a feltámadásba vetett hitet, megkérdőjelezi ezzel Jézus szavait élete odahelyezéséről, ill. visszavételéről, a "templom harmadnapra felépítéséről". Kimondatlanul is szélhámossgá süllyesztí Jézus egész Húsvét utáni "megdicsőült" szereplését. (Akarva — akaratlanul rontva ezzel az etikai rész hitelét is!) Viszont ennyi veszteségért, mit nyújt cserébe? Erősíti, "előrelendíti" hitünket? Segíti-e Útonjárásunkat, ha az etikai tanítást élénk élő Jézust élete csúcspontján gyáván elmenekülőnek, keresztyűket felvevő tanítványait becsapónak és cserbenhagyónak ismerjük meg?!

A fenti kérdésekre nyilván nem a válasz. A kérdésekkel csupán arra szerettem volna rávilágítani, hogy egy bármily tetszetős és "bátor" hipotézis megalkotásakor mennyire fontos a hitelesség és a várható hatások alapos és lelkiismeretes mérlegelése...

II. Jézus Isten volta

Isten létének bizonyítására mindmáig csak kísérletek történtek, több-kevesebb sikerrel. Létének vallásához hit kell, ill. a legtöbb esetben személyes Istenélmény. Ebből következik, hogy Jézus istenségének bizonyítására tett kísérletem az eleve istenhívőknek szól, és nem tartalmaz külön, általános érvényű istenbizonyítást. Alapja az Evangélium. Az evangelisták állításai Jézusról, ill. Jézus állításai önmagáról. Ezek az állítások olyan gyakorisággal szövik át az Evangéliumok egészét, hogy józan ésszel képtelenség minden esetben betoldásról, belemagyarázástól beszélni. A kulturált forráskritika etikája is megköveteli, hogy ha egy egységes mű erkölcsi tanítását csaknem száz százalékban elfogadom, akkor — ha szigorúbban vizsgálom is —, a történeti rész ilyen jelentős, és lényeges hányadát teljesen és önkényesen figyelmen kívül hagyni képtelenség. A hiteleség kérdésére az egyes részleteknél még visszatérek.

A) Az evangelisták Jézusról, Istenfiúság

A Názáreti Jézus Istenfiúságának állítása átszövi az újszövetségi iratokat. Méghozzá nem az általános, — minden Isten képére teremtett emberre vonatkozó —, istenfiúság értelmében, hanem a valóságos, vérségi apa-fiú kapcsolat mintájához hasonló, de transzcendens

értelemben. Egyszeri, egyedi és kizárólagos fiúságról beszélnek az írások.

Már az Angyali üdvözet is erre utal: "Nagy lesz Ő, a Magasságbelinek Fia..." ill. "...A Szentlélek száll rád, a Magasságbelinek ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz" (Lk1,32;35). Máté az Egyiptomból hazatérés kapcsán a prófétai jövendölés beteljesedésére hivatkozik: "Egyiptomból hívtam haza az én Fiamat" (Mt2,15).

Jézus alámerítésekor az Atya személyes tanúságtételét közli az írás: "Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem" (Mk1,11). Ez a tanúságtétel megismétlődik a Színeváltozáskor: "Ez az én szeretett Fiam, Őt hallgassátok!" (Mk9,7).

A tanítás három esztendejében ez a megállapítás többször ismétlődik. Elhangzik a vízenjárás csodája kapcsán: "...leborultak előtte: te valóban Isten Fia vagy" (Mt14,33). Péter Jézus kérdésére fogalmazza meg: "Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia". Ez a megállapítás azért kiemelkedően hangsúlyos, mert Jézus maga erősíti meg: boldognak mondja Pétert, aki előtt ezt a titkot nem a hús és vér, csak a mennyei Atya leplezhette le (Mt16,17).

A szinoptikusok szerint ennek az istenfiúságnak a nyílt vállalása adja a döntő lökést Jézus perében a halálos ítélethez. Nincs szükség tanukra, mert maga Jézus vallotta Istennek magát, amikor a főpap kérdésére, "Te vagy a messiás, az áldott Isten Fia?", határozottan felelt: "Én vagyok." Sőt kérdés nélkül megtoldja: "Látni fogjátok, hogy az Emberfia ott ül a Mindenható jobbán és eljön az ég felhőiben." Ez a halálos ítélet alapvető kulcs-indoka! (Mk14.61-62; Mt26,63-66; Lk22,67-71).

Egyes forráskritikusok elsősorban Jánost vádolják elfogultsággal. A most idézett részletek azonban, — csaknem szószerinti egyezéssel —, mindhárom szinoptikusnál megtalálhatók. A zsidók jól értik Jézus szavait, hiszen ruháikat megszagatva azért vádolják káromkodással, mert Istennek vallotta magát. (Ez is bizonyítja, hogy az Isten-volt és az istenfiúság lényegi szétválasztása egyes egzegétáknál későbbi lelemény...) Jézust azért tartják, — további tanúk meghallgatása nélkül — halálra méltónak. Ezt a részt utólagos betoldásnak tartani képtelenség, mert akkor nincs indoka a halálos ítéletnek, amelyet eddig senki sem vont kétségbe!

Végül a tragikus csúcsponton, — a környező csodajelektől megrendítve —, maga a pogány százados mondja ki: "Ez valóban Isten Fia volt"...

B) János és Pál kérdése

A szövegkritika pergőtüze elsősorban Jánost és Pált érinti. Igaz, hogy legtöbbször és legegységesebben ők állítják Istennek Jézust, ennek azonban az elfogultságon kívül más indokai is lehetnek. János esetében ténynek

fogadható el, hogy a "szeretett tanítvány" állt legközelebb Jézushoz. Ezt bizonyítja, hogy Jézus a keresztről Jánosra bízta Máriát, gyakorlatilag testvérévé fogadva Jánost ("Íme a te fiad....íme a te anyád..."). Jánosról a közelség alapján esetleg állítható elfogultság, de legalább olyan logikus azt feltételezni, hogy ő értett meg legtöbbet Jézusból a közelség alapján. Hiszen ő élt legtovább az apostolok közül, ő istápolta Máriát és az etikai tanításban ő hangsúlyozza leginkább a szeretet csúcspontját jellegét. (A 2János levélben ő írja le, hogy "Szeretet az Isten.") Aki ennyire közel állt Jézushoz és ennyire megértette tanítása lényegét, valószínű-e, hogy a személy kérdésében ekkorát tévedjen? Vagy pláne csalni akarjon?

Pált feltehetően meghatározza, hogy nem emberként, hanem transzcendens istenélményben találkozik Jézussal. Ez az élmény annyira szuggesztív, hogy alapvetően megváltoztatja életét. Üldözöből a leghatékonyabb apostollá lesz, aki mindent hajlandó feláldozni Jézusért. Őt meghatározza az, hogy nem az ember Jézus követőjeként indul. Meggyőződése viszont olyan egyértelmű hogy négy levélben is határozottan Istennek állítja Jézust (Róm9,5; Fil2,6-7; Kol1,15-17 ill. 2,9; Tit2,13).

C) Jézus önmagáról

Jézus ajkán az isteni öntudat olyan bőségben nyilvánul meg, hogy utólagos betoldásnak tartani lehetetlen anélkül, hogy minden jézusi szó ne válna ezáltal megkérdőjelezhetővé.

Nézzük Jézus állításait!

1. Jézus transzcendens eredetűnek, időfölöttinek vallja önmagát, aki születése előtt az Atya dicsőségének részese volt.

"Bizony mondom nektek, mielőtt Ábrahám lett, én vagyok"(Jn8,58). "Az Atyától jöttem és a világba léptem, most elhagyom a világot és az Atyához megyek"(Jn16,28). Az Atyánál a világ létrejötte előtt is dicsőségben volt része. "Most dicsőíts meg Te engem magadnál azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett!"(Jn17,5).

Kizárólagosságát hangsúlyozza azzal az állítással is, hogy "Senki sem emelkedett föl a Mennybe, csak aki alászállott az Emberfia, aki a Mennyben van" (!) (Jn3,13-14), illetve, "Én vagyok a Mennyből alászállott kenyér", mondja, sőt értetlenségük láttán később rádupláz: "Ez megbotránkoztat titeket? Hátha majd látjátok, hogy az Emberfia fölmege oda, ahol azelőtt volt?" Jn6,61-62).

2. Isteni hatalmúnak vallja magát.

"Mindent átadott nekem Atyám"(Mt11,26) állítja, majd értelmezi is: "Én kaptam minden hatalmat Mennyben és földön"(Mt28,18). Ennek a hatalomnak erejében Ő teljesíti, amit az Atyától kérünk az ő nevében. "Bármit

kértek majd nevemben az Atyától, megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban"(Jn14,13).

3. Az Atyával egylényegűnek és az Atya teljes ismerőjének vallja magát.

Valósággal ráförmed Fülöpre: "Már olyan régóta veletek vagyok és nem ismeresz engem Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát is."

4. Az örök élet és a pozitív végítélet föltétlen föltételének állítja a benne hívést.

Atyám akarata, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom őt az utolsó napon"(Jn6,40). Hasonlóan az ismert ítélet-tablóhoz, itt is megmutatja a másik oldalt is: "Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy megmentse. Aki hisz benne, azt nem ítéli el, de aki nem hisz benne, azt már elítélte mert nem hisz Isten egyszülött Fiában"(Jn3,17-18).

5. Tanítását örök érvényűnek állítja.

"Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak"(Mt24,35; Lk21,33)!

6. A küldetési és keresztelési parancsban is az Atya és a Lélek mellé állítja magát.

"Tegetek tanítványommá minden népet, megkeresztelvén őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében!"(Mt24,35).

Összegzés

A hatalommal tanító, törvény-tökéletesítő, magát minden hatalom birtokosának tudó Jézusból, aki — kizárólagos ismeretére hivatkozva —, új Szeretet-Isten képet mutat nekünk, olyan isteni öntudat árad, amit képtelenség teljes egészében utólagos belemagyarázásnak tartani!

Itt vagy a Fiú valóban isteni öntudatú szavaival van dolgunk, vagy egy megalomániás örülltel! Utóbbi esetben viszont a szöveg egésze — beleértve az etikai tanítást is —, válna kérdőjelessé...

Ha valaki, — végletes módon —, Pált és Jánost teljesen figyelmen kívül hagyva, csak a szinoptikusokat venné figyelembe, sőt még azt is megrostálná, legalább két helyet nem hagyhatna figyelmen kívül. Az egyik az ítéletet kiváltó Jézus vallomása, hiszen azért ítélik halálra, mert Istennek vallotta magát, és ezért a zsidó törvények szerint meg kell halnia. A másik a küldetés-parancs, amelynek alapján mi is emberek halászaiknak, tanítvánnyá levőknek és tevőknek valljuk magunkat. Ráadásul mindkét részlet valamennyi szinoptikusnál szerepel! Ilyen végletesség persze csak gondolati játék, amellyel messze túllépnénk az etikus forrás-kritika határait...

III. Személyes vallomás

Az istenhit kérdése a kezdettől napjainkig mindig szétfeszítette az egzakt tudomány kereteit. Évekkel ezelőtt Merza Jóska testvérünk fogalmazta meg Pécelen, hogy a mi dimenzióink tudományával egy más,

transzcendens dimenziót tudományos egzaktással nem lehet bizonyítani. Persze sok földi jelenség van, amivel napjaink tudománya nem tud mit kezdeni. Elég talán a teljesség igénye nélkül Várkonyi Nándor "Sziiriát oszlopai" c. könyvére, vagy a parapszichológia ma már egyetemi rangon elismert tudományának területeire utalni. Istenképiségünkben eredően viszont tapasztalati tény, hogy "belső fülünkkel" (vagy szemünkkel?) esetenként lehetséges a kapcsolat létrejötte a transzcendenciával. Ez a személyes Istenélmény Páltól Assisi Ferencig, a nagy misztikus szentektől, egyszerű szürke emberekig, meglepő gyakorisággal vonul végig a hittörténeten. Innen eredeztethető a "bennünk szóló Lélek" fogalma és megtapasztalása. Életünk legihletettebb perceiben létrejöhet az a kapcsolat, amelynek erejében a hit bizonyossággá válik bennünk. Meg kell vallanom testvéreimnek, hogy személyes istenélményem erejében számomra Jézus Isten volta bizonyosság! Ez viszont egyszerre boldogság és gyötrelem. Gyötrelem, mert személyes életem, csak nagyon botladozva, lemaradozva tart lépést ezzel a tudással, és gyötrelem, mert ez a tudás azonos élmény nélkül, szinte átadhatatlannak tűnik. Mégis hiszek abban, hogy Jézus — túl az írásbeliségen, elsősorban a tanúságtévőkre (*martürein*) épít. Ezért birkózom most is ezzel a témával. és ezért hiszek abban, hogy a tanúságtétellel megbízott tanítványok alapvető, lényegi kérdésekben, — szubjektív embervoltunk ellenére —, nem követtek el komoly tévedést, hiszen folyamatos Istenkapcsolatunkat a kezdeti Egyház gyors terjedése Pünkösöd után visszaigazolta...

IV. Tolerancia, de meddig?

Vallom a tolerancia szükségességét, a másság tiszteletét. Az viszont, hogy tiszteletben tartom

embertestvérem, felebarátom másságát, tölem eltérő véleményét nem jelentheti azt, hogy meggyőződés és vita nélkül kövessem is őt! Pláne nem jelentheti azt, hogy mást tanítsak, mint amiben hiszek! Ebből következik, hogy tanítványaimat óvnom kell olyan állításoktól, amelyekkel nem tudok azonosulni, amelyeket tévedésnek tartok. A közös nevezőhöz sok út vezethet. A legalkalmasabb utat ki-ki csak maga választhatja ki, és mást csak arra az útra hívhat, amit ő a legjobbak tart. A tolerancia nem mehet el az önfeladásig.

Lényegesen könnyebb más vallások, más utak követőit, — sőt a szeretetet igenlő materialistákat — távolabbról tiszteletben tartani, mint velük folyamatosan és szorosan együttműködni! Ha két jó sebész, eltérő — bár eredményes — módszerrel operálja ugyanazt a bajt, tisztelhetik, szerethetik egymást, de ha együtt kell operálniuk, akkor ebből komoly bajok származhatnak... Ezért hiszek abban, hogy egy állandóan együttműködő közösség eredményességét, a tagok számlálójának azonos, vagy nagyon hasonló volta igen pozitíven befolyásolja. És ezért tartom elégedhetetlennek a tisztázó vitákat, az álláspontok állandó közelítését!

...a szabadult alkoholista a legjobb, a leghitelesebb munkatárs. ...' - állította Bandi bácsi. Jézus is ilyesmit állított – Lk18,14: '.. aki megalázza magát, felmagasztaltatik.' Az őszinte alázat magamtól való megszabadulás.. .. a felmagasztalódás pedig a hasznossá vált munkatárs sorsa.. ..

HALÁSZ ENDRE

A KATOLIKUS ALKOHOLISTAMENTŐ SZOLGÁLAT

"Oldjátok fel, hogy járnai tudjon!" (Jn11,44)

Jézus feltámasztotta a negyednapja meghalt Lázárt, környezetének pedig a fenti utasítást adta, hogy Lázár "járnai tudjon".

A kereszténység mindig tudta, hogy minden megköztözöttségéből Jézus a Szabadító, de nekünk is van tennivalónk testvéreink szolgálatában. A Református Iszákosmentő Misszió 1981-ben indult. Az áldott emlékü Siklós József kereste a kapcsolatot a katolikusokkal, hogy vegyünk részt ebben a munkában. 1982-től 1985-ig húzódott a dolog, míg 1985. január 19-én a Katolikus Alkoholistentő Szolgálat megtartotta első lelkinapját Szadán. Az Állami Egyházügyi Hivatal gáncoskodása miatt már 1986-ban jelentkeztek a nehézségek, de túljutottunk rajta és az elmúlt évben, január 31-én a Vatikáni Rádió is megemlékezett 10. évfordulónkról.

Az alkohol az elsőszámú és leggyakoribb kábítószer. Nem csak az alkoholista, hanem az egész család függőségben van. "Az iszákosság a család életében a legfontosabb. Az alkoholista állandóan az utánpótlás beszerzésével foglalkozik. A család többi tagja pedig igyekszik ebben akadályozni ... Mint két futbalcsapat. Céljaik pontosan ellentétesek, mégis ugyanazt a játékot játsszák." A legártatlanabbak a gyerekek. "Ők a